

Politik Bilim

Plândan, Programdan Bol Ne Var?

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Memlekette olup bitenlere bakınca bu köşede yazılanların ne önemi kaldı ki, diye düşünebilirsiniz. ‘Evet, haklısınız’ dememek için, belki bir süre daha kendimi zorlayacağım.

Neredeyse yirmi yıldır, bilim, teknoloji ya da sanayi ile uğraşanları ilgilendiren çeşit çeşit plânlar, programlar yapılıyor. Memlekette plândan programdan bol bir şey yok! Kimisi orta kimisi daha uzun vâdeli... 13 Ekim’de bunlara bir yenisi eklendi: **Orta Vadeli Program (2012-2014)**... Bunun daha öncekilerden bir farkı var; hazırlayan kurum Kalkınma Bakanlığı... DPT’yi bakanlık yapıp başına bir bakan oturtular ya, bu o bakanlık...

Program’ın bu köşeyi en çok ilgilendiren maddeleri “*ARGE ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi*” ile “*Sanayi ve Hizmetlerde Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçiş Sağlanması*” ara başlıklarının altında toplanmış. İlkiyle ilgili bazı örnekler aktarayım: “*ARGE çalışmalarının ürüne dönüşmesi ve rekabet gücüne katkısının artırılması sürecinde önemli rol üstlenen özel sektörün, yenilikçilik yeteneğini artırmak, bilim ve teknolojide yetkinleşmek ve bu yetkinliği ekonomik ve sosyal faydaya dönüştürmek bilim ve teknoloji politikasının temel amacıdır. ARGE ve yenilik kapasitesinin güçlü olduğu alanlarda hedef odaklı, ivme kazanılması gereken alanlarda ihtiyaç odaklı ve diğer alanlarda yaratıcılığın destekleneceği tabandan yukarı yaklaşımlar hayata geçirilerek dışa bağımlılığın azaltılmasına, yerli teknolojik yeteneklerin geliştirilmesine ve bu yeteneklerin ürüne dönüştürülmesine katkı verilecektir. Bu çerçevede;*

- *Ulusal yenilik sistemindeki aktörler arasında işbirliği geliştirilecek, özel kesimin sistem içerisindeki etkinliği artırılacak ve bu alanda uluslararası işbirliği geliştirilecektir.*
- *Başta KOBİ’ler olmak üzere, özel kesimin ARGE kapasitesi ve ARGE’ye olan talebinin artırılması sağlanacak, yenilik tabanlı girişimcilik desteklenecektir.*
- *Özel sektör ile üniversiteler ve araştırma kurumları arasındaki işbirliğini geliştirmeye yönelik programlar ve rekabet öncesi ARGE işbirlikleri ile yenilik tabanlı rekabetçi kümelenme çalışmaları desteklenecektir.*
- *Araştırmacı insan gücü, özel sektörün ihtiyaçları da dikkate alınarak nitelik ve nicelik yönünden geliştirilecektir...*”

Birkaç örnek de diğer alt başlıkla ilgili olarak aktarayım: “*İmalat sanayiinde rekabet gücünü artırmak ve dünya ihracatından daha fazla pay almak üzere yüksek katma değerli mal üretimini artırarak, yapısal dönüşümün hızlandırılması temel amaçtır. Bu çerçevede;*

- *Türkiye’nin orta ve yüksek teknoloji ürünlerde üretim merkezi olmasına yönelik yapısal dönüşüme katkı sağlayacak Sanayi Stratejisi ve sektörel stratejilerin uygulanmasına devam edilecektir.*
- *Yenilikçi fikirlere ve ARGE’ye dayalı katma değeri yüksek ürün ve hizmetlerin ticarileştirilmesi ve pazarlanma süreçleri desteklenecektir.*
- *Tekstil, hazır giyim, deri, seramik, cam, mobilya, kuyumculuk gibi geleneksel sektörler başta olmak üzere [Kalkınma Bakanlığı henüz ‘yerli marka otomobil’ fazına geçememiş!] özgün tasarım faaliyetleri özendirilecek, ulusal ve uluslararası marka oluşturulması desteklenecektir.*
- *KOBİ’lerin büyüme ve birleşmeleri özendirilecek, verimliliklerini artırmaya, iş kurma ve geliştirmeye yönelik faaliyetleri ile bilgi ve iletişim teknolojileri altyapuları desteklenecektir.*
- *Savunma sanayiinde, yurtiçi teknoloji ve kabiliyet edinimi artırılacaktır...*”

Bunları ya da benzerlerini okumaktan artık gına geldi. Peki sonuç? Sonuç apaçık ortada: Bunca zamandır yazılanların hemen hemen hiçbiri başarılammış ki her çıkan yeni plân, program belgesinde yineleniyor. Ama niçin başarılamadığı hiç açıklanmadan yineleniyor. Moda oldu ya, ben de, niçin başarılamadığımı açıklayacak bir **babayiğit** arıyorum; tabî hükûmet edenlerin arasından...

CBT. 28 Ekim 2011